

Cenzūra. Jēdziens un interpretācijas 10.–12. klase

Skolēni gūst priekšstatu par cenzūras lomu grāmatniecības vēsturē cauri laikiem. Materiāls attīsta pētnieciskās prasmes – izmantojot kodolīgu informāciju, skolēni meklē pierādījumus un pamato secinājumus.

Materiālu var izmantot darbam vairāku mācību stundu garumā vai uzdot skolēniem tikai atsevišķus uzdevumus. Tāpat mācību materiālu iespējams izmantot grupu darbā, katrai grupai strādājot ar atšķirīgiem jautājumiem un paveikto prezentējot pārējiem klasesbiedriem. 5. un 6. uzdevumu var veikt pēc izvēles – vienu vai otru.

1. Aplūkots izpētes materiāls. Sniegts secinājums, kāpēc tolaik tika cenzētas jeb izņemtas šīs teksta vietas. Skolēns min varbūtības (2).
2. Aplūkots izpētes materiāls. Izvēlēti divi no tolaik aizliegtajiem darbiem (2) un izteikts pieņēmums par to aizliegšanas iemesliem (2).
3. Atrasti četri nozīmīgi autori, izteikts minējums par iemesliem (4).
4. Minēti citāti un izteikts vērtējums (4). Nosaukts padomju laikā aizliegts literāts (1).
5. Esejā raksturots atļautais un aizliegtais (2) mūsdienās. Sniegti piemēri (2), kā vienam tā otram un sniegts pamatojums (2). Izmantoti fakti (1), minēti izmantotie avoti (1); pārskatāma un uztverama teksta uzbūve un valoda (2).
6. Skolēns veicis patstāvīgu izpēti, pamatojot aizlieguma iemeslus (2), atradis konkrētu grāmatu, min nosaukumu, autoru (2), raksturojis laikmetu (2), minējis informācijas avotus (2), izteicis savu viedokli un vērtējumu (2).